

บทที่ 3

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและมณฑลยูนนาน

3.1 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีพื้นที่ประมาณ 9.6 ล้านตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 33.2 พื้นที่เพาะปลูกร้อยละ 10 พื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 1.3 และพื้นที่อื่นๆ ร้อยละ 43.2 มีประชากรมากที่สุดในโลก โดยในปี พ.ศ. 2538 มีจำนวนถึง 1,211.2 ล้านคน (ตารางที่ 3) ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม มีพรรคคอมมิวนิสต์จีน (Chinese Communist Party : CCP) เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายรัฐบาลและรัฐสภาจะปฏิบัติตามมติและนโยบายที่พรรคฯ กำหนด ประธานาธิบดี คือ นายหูจิ่นเทา ซึ่งรับตำแหน่งเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2546 นายกรัฐมนตรีคือ นายเวินเจียเป่า ซึ่งรับตำแหน่งเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2546 เช่นกัน

จีนแบ่งเขตการปกครองออกเป็นมณฑลเขตปกครองตนเอง และเขตเทศบาลมหานคร ดังนี้

- 1) มณฑล (provinces) มีทั้งหมด 22 มณฑล แต่มณฑลแบ่งเป็นระดับอำเภอ (hsien) และตำบล (hsiang) ในมณฑลหนึ่งๆมีเมืองหลวงประจำมณฑล
- 2) เขตปกครองอิสระ (autonomous regions) มีทั้งหมด 5 เขตปกครองอิสระ ได้แก่ มองโกเลีย ซีเจียง กวางสี หมิงเจีย และซินเจียง
- 3) เขตเทศบาลมหานคร (municipalities) มีทั้งหมด 4 เขตเทศบาลมหานคร ได้แก่ ปักกิ่ง เซียงไฮ้ เทียนจิน และฉงชิ่ง

3.1.2 เศรษฐกิจทั่วไป

จีนมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงและต่อเนื่อง ปี พ.ศ. 2521 เป็นปีแรกที่มีการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ อัตราความเจริญเติบโตประมาณร้อยละ 12 ต่อปีหลังการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ ผลิตรถยนต์มวลรวมภายในประเทศตามราคาตลาด ในช่วงปี พ.ศ. 2528-2538 มีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 20.7 ต่อปี หากจำแนกตามสาขาของการผลิตแล้วพบว่าอุตสาหกรรมขั้นที่ 3 (บริการ) มีอัตราการเติบโตสูงที่สุดคือร้อยละ 22.8 รองลงมาคืออุตสาหกรรมขั้นที่ 2 (อุตสาหกรรม) มีอัตราการเติบโตสูงเป็นลำดับที่สองคือร้อยละ 21.7 สำหรับอุตสาหกรรมขั้นปฐม (เกษตรกรรม) มีอัตราการเติบโตร้อยละ 17.2 (ตารางที่ 1) เมื่อพิจารณาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแท้จริงที่มีอัตรา

เฉลี่ยประมาณร้อยละ 11 ในช่วงปี พ.ศ. 2534-2538 (ปี พ.ศ. 2536 สูงถึงร้อยละ 13.4) โดยสาขาอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวที่สูงสุด รองลงมาคือสาขาการบริการ และอุตสาหกรรม (ตารางที่ 2)

ผลผลิตสำคัญของสาขาเกษตรกรรมจีน ได้แก่ ัญพืชฝ้าย น้ำมันพืช อ้อย ชา ผัก และผลไม้สด และเนื้อสัตว์ ส่วนผลผลิตสำคัญของสาขาอุตสาหกรรม ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องจักรกล น้ำตาลทราย โทรทัศน์ ถ่านหิน เหล็กและเหล็กกล้า กระแสไฟฟ้า น้ำมันดิบ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

จากการที่จีนมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GNP) สูงขึ้นจาก 393 ดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 506 ดอลลาร์สหรัฐในปี พ.ศ. 2538 (ตารางที่ 4) ขณะเดียวกันจีนประสบปัญหาเงินเฟ้อเช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนา คือมีอัตราเงินเฟ้อในระดับสูง โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2537 อัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 21.7 ขณะที่ปี พ.ศ. 2536 และ 2538 อยู่ในระดับร้อยละ 14 ทางด้านดุลบัญชีเดินสะพัด จีนมีฐานะเกินดุลโดยเฉลี่ยร้อยละ 1 ของ GDP (ปี พ.ศ. 2534 และ 2538) และร้อยละ 0.4 (ปี พ.ศ. 2535 และ 2537) ยกเว้นในปี พ.ศ. 2536 ที่ประสบปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดร้อยละ 0.6 ของ GDP (ตารางที่ 4)

3.1.3 การค้ากับต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2537 จีนทำการส่งออกมีมูลค่า 183.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 87.4 ของการส่งออกรวม และสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป มีสัดส่วนร้อยละ 18.7 ของการส่งออกรวม รองลงมาคือของเด็กเล่น อุปกรณ์กีฬา (ร้อยละ 8.4) รองเท้า (ร้อยละ 7.5) สิ่งทอ (ร้อยละ 6.8) และอุปกรณ์โทรคมนาคม (ร้อยละ 6.4) ตามลำดับ สินค้าส่งออก 5 อันดับนี้มีสัดส่วนร้อยละ 47.8 ของการส่งออกรวม (ตารางที่ 5)

ส่วนสินค้าเกษตรกรรมมีสัดส่วนการส่งออกลดลงจากร้อยละ 12.2 ปี พ.ศ. 2533 เหลือร้อยละ 8.6 ปี พ.ศ. 2537 และสินค้าเกษตรกรรมส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ ปลาสดแช่เย็นแช่แข็ง (ร้อยละ 1.4 ของมูลค่าการส่งออกรวม) ผักสด (ร้อยละ 0.9) สัตว์มีชีวิต (ร้อยละ 0.6) ผักดองและผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 0.6) และกากน้ำมันพืช (ร้อยละ 0.5) ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

สำหรับตลาดส่งออกที่สำคัญของจีน 5 ตลาดแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2537 คือ ฮองกง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี และเกาหลีใต้ มีสัดส่วนรวมกันสูงถึงร้อยละ 70 ของตลาดส่งออกทั้งหมด หากพิจารณาเป็นรายประเทศแล้ว จีนทำการส่งออกไปตลาดฮองกงมากที่สุด แต่มีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 43.2 ปี พ.ศ. 2533 เหลือร้อยละ 26.6 ปี พ.ศ. 2537 ส่วนตลาดส่งออกที่มีการขยายตัวสูงมากคือสหรัฐอเมริกา จากร้อยละ 8.5 ปี พ.ศ. 2533 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.0 ปี พ.ศ. 2537 และตลาดญี่ปุ่นจากร้อยละ 14.6 เป็นร้อยละ 17.2 ในช่วงเวลาเดียวกัน สำหรับการส่งออกสินค้ามายังไทยนั้นอยู่ในอันดับที่ 15 โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าการส่งออกรวมตลอด 5 ปี (ตารางที่ 6)

จีนมีอัตราการนำเข้าค่อนข้างสูงในช่วงปี พ.ศ. 2534-2536 คือสูงกว่าร้อยละ 20 และลดลงเหลือร้อยละ 11-14 ในปี พ.ศ. 2537-2538 (ตารางที่ 4) ในปี พ.ศ. 2538 มูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 19 ของ GDP สินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าทุนและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ (ตารางที่ 7) แหล่งนำเข้าที่สำคัญของจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2537 ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฮังการี เยอรมนี และเกาหลีใต้ มีสัดส่วนรวมกันสูงถึงร้อยละ 55-60 ของมูลค่าการนำเข้ารวม หากพิจารณาเป็นรายประเทศแล้ว ปี พ.ศ. 2533 จีนนำเข้าจากประเทศฮังการีสูงที่สุดถึงร้อยละ 27.0 ของมูลค่าการนำเข้ารวม แต่สัดส่วนนี้ลดลงจนเหลือเพียงร้อยละ 8.7 ปี พ.ศ. 2537 และลดอันดับลงเหลืออันดับที่ 3 ขณะที่จีนเคยนำเข้าจากญี่ปุ่นเป็นอันดับที่ 2 ในปี พ.ศ. 2533 เลื่อนเป็นอันดับที่ 1 โดยนำเข้าจากญี่ปุ่นมากที่สุดถึงร้อยละ 21.3 ปี พ.ศ. 2537 ส่วนแหล่งนำเข้าที่สำคัญของจีนอีกประเทศหนึ่งคือสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนนำเข้าเฉลี่ยร้อยละ 12.0 ตลอดช่วง 5 ปี โดยจีนนำเข้าเป็นอันดับ 2 ในปี พ.ศ. 2537 และประเทศที่จีนนำเข้ามากเป็นอันดับที่ 4 และ 5 คือเยอรมนี และเกาหลีใต้ ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 6.1 ปี พ.ศ. 2537 สำหรับการนำเข้าจากไทยนั้นอยู่ในอันดับที่ 18 โดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.7 ของการนำเข้ารวมปี พ.ศ. 2537 (ตารางที่ 8)

ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัด จีนมีดุลการค้าเกินดุลช่วงปี พ.ศ. 2534-2535 และ 2537-2538 เมื่อรวมกับดุลบริการในช่วงเวลาเดียวกันที่เกินดุล ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลเพิ่มขึ้นส่วนปี พ.ศ. 2536 นั้นจีนประสบปัญหาการขาดดุลการค้าจำนวน 12.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อรวมกับดุลบริการแล้วทำให้ขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเพียง 9.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี พ.ศ. 2538 จีนทำการส่งออกสินค้ามูลค่า 148.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่สินค้านำเข้าเพียง 132.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อรวมกับดุลบริการที่เกินดุล 3.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทำให้บัญชีเดินสะพัดเกินดุลสูงถึง 19.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 70 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เทียบกับการนำเข้าสินค้าได้จำนวน 6.4 เดือน (ตารางที่ 4)

3.1.4 การลงทุนระหว่างประเทศ

ปริมาณเงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิของจีนในปี พ.ศ. 2533 จำนวน 2.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้น 16 เท่าเป็น 34.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี พ.ศ. 2538 เป็นการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างประเทศสูงถึงร้อยละ 90 ของปริมาณเงินทุนสุทธิทั้งหมด ส่วนเงินลงทุนในหลักทรัพย์และอื่นๆ มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อย (ตารางที่ 9) จีนเปิดรับการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 มีการใช้กฎหมายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การปรับปรุงระบบภาษีอากรและการผ่อนผันระเบียบการนำเข้าและการส่งออกสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติ ทำให้มีนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนทำการผลิตสินค้าและบริการในจีนเป็นจำนวนมาก และขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการลงทุนโดยตรงสุทธิจาก 2.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี พ.ศ. 2533 เพิ่มขึ้น

เป็น 33.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ปี พ.ศ. 2538 หากพิจารณาประเทศที่เข้ามาลงทุนในจีนปี พ.ศ. 2522 – 2537 ช่องกงบเป็นนักลงทุนสูงสุดโดยมีสัดส่วนเงินลงทุนถึงร้อยละ 72.7 รองลงมาคือไต้หวัน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ แคนาดา ไทย และออสเตรเลีย โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 9 (ตารางที่ 10)

3.1.5 แผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2544-2548)

จีนกำหนดนโยบายในแผนพัฒนาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ดังนี้ (กรมการค้าต่างประเทศ, 2545)

1) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นพื้นฐานหลักของเศรษฐกิจ และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยในประเทศ มีนโยบายให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้ในด้านอาหาร ให้ประชากรได้รับโอกาสในการบริโภคอย่างเพียงพอและเท่าเทียมกัน โดยกำหนดแนวนโยบายด้านการเกษตร ดังนี้

- ปฏิรูปเกษตรกรรมของประเทศ ทั้งด้านปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้ โดยเฉพาะพัฒนาการปศุสัตว์ให้เป็นหน่วยผลิตขนาดใหญ่ เพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างการผลิตของเกษตรกรรมพื้นฐาน ส่งเสริมการแปรรูป เพิ่มมูลค่าสินค้า เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร

- ปฏิรูปการใช้ที่ดิน ระบบการเงินและการตลาด โดยการพัฒนากระบวนการเศรษฐกิจแบบเสรีในธุรกิจสินค้าเกษตรตั้งแต่การถือครอง การจัดซื้อ จนถึงการจัดจำหน่าย

- พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรมและในชนบท เช่น ชลประทาน การรักษาคุณภาพน้ำและดิน ส่งเสริมการตั้งศูนย์กักกลางผลิตภัณฑ์ทางด้านสินค้าเกษตรเพื่อยกระดับกลุ่มเกษตรกรในประเทศ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โดยเฉพาะที่อยู่ทางภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศที่ยังประสบปัญหาความยากจน

ทั้งนี้ จีนมีการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างจริงจัง เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้นำในการผลิตสินค้าเกษตรทั้งในด้านปริมาณและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

2) การปฏิรูปอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการปฏิรูปอุตสาหกรรมในฐานะที่เป็นแกนหลักในการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ โดยเน้นการปฏิรูปที่สำคัญ ได้แก่

- เพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมดั้งเดิมของประเทศ โดยมีการปฏิรูปให้เข้าสู่ระบบตลาดและมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีมากขึ้น

- พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อกระตุ้นการปฏิรูปอุตสาหกรรม โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการสร้างสาธารณูปโภคเพื่อประโยชน์ทางด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านการใช้ทรัพยากรน้ำ การถ่ายเทน้ำจากตอนใต้ของประเทศที่มีปริมาณมากสู่

ตอนเหนือที่มีการขาดแคลนน้ำ การใช้ทรัพยากรด้านพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากการใช้พลังงานทดแทน

- พัฒนาอุตสาหกรรมด้านบริการให้มีประสิทธิภาพสูง ในสาขาการธนาคาร การบัญชี กฎหมาย สารสนเทศ อสังหาริมทรัพย์ และการท่องเที่ยว ฯลฯ

3) การพัฒนาพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา จีนได้บรรจุแผนการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันตกเข้าไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจด้วย ได้แก่ มณฑลกานซู หนิงเซีย มองโกเลียใน เสฉวน ยูนนาน ซ่านซี กว่างซี เมืองต่างๆ เช่น ฉงชิ่ง กุ้ยโจว ซิงไห่ และเขตการปกครองพิเศษ ซินเกียง ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ของประเทศ โดยเน้นการลงทุนจากภาครัฐ และสร้างแรงจูงใจในการลงทุนในสาขาใหญ่จากทั้งในและต่างประเทศ โดยประกาศนโยบายดำเนินมาตรการมุ่งตะวันตก (Implementation Measures of the Go-West Policy) โดยครอบคลุมการให้สิทธิพิเศษด้านภาษี เพื่อส่งเสริมการลงทุนและการค้าต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

- ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมทางด้านทรัพยากรและพลังงาน เนื่องจากเป็นพื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติและแร่ธาตุที่สำคัญอยู่มาก

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคด้านต่างๆ ทั้งทางบกและทางน้ำ เพื่อเอื้อประโยชน์ระหว่างฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก เช่น การนำทรัพยากรพลังงานจากฝั่งตะวันตกมาสู่ฝั่งตะวันออก การลงทุนก่อสร้างทางรถไฟสายตะวันตกมูลค่า 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

4) ส่งเสริมการพัฒนาประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดย

- เน้นการพัฒนาบทบาททางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การประดิษฐ์คิดค้นเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มบทบาทของอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ เกษตร พลังงาน และสิ่งทอ โดยส่งเสริมบทบาทของการวิจัยและการพัฒนาขององค์กรต่างๆ รวมถึงในธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม และธุรกิจต่างชาติที่เข้ามาลงทุน

- เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับชั้น เช่นการกำหนดการศึกษาภาคบังคับอย่างน้อย 9 ปี และขจัดปัญหาการไม่รู้หนังสือให้หมดสิ้นไป

5) ดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการเปิดประเทศสู่ตลาดโลก โดยดำเนินการปฏิรูประบบเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ดังนี้

- ดำเนินการปฏิรูประบบรัฐวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง โดยถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดของการปฏิรูปเศรษฐกิจ

- ดำเนินการปฏิรูปในเศรษฐกิจด้านอื่นๆ เช่น ลดการควบคุมการค้าเงินการของกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ขยายธุรกิจประกันภัยและธุรกิจหลักทรัพย์ ปฏิรูประบบสาธารณูปโภค ระบบตลาด และระบบการเงินการธนาคารของประเทศ

- ดำเนินนโยบายการใช้จ่ายของรัฐในแนวทางกระตุ้นเศรษฐกิจหรือในเชิงรุก โดยถือเป็นผู้ทศศาสตร์ระยะยาวของประเทศ

- การปฏิรูปกฎ ระเบียบเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อให้สอดคล้องกับการค้าในระบบสากล เช่น ปรับปรุงกฎหมายการลงทุนจากต่างชาติ ยกเลิกข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ รักษาเสถียรภาพค่าเงินหยวน และเน้นการปฏิรูปในด้านการส่งออกและส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ

6) สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบสังคมให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างระบบสังคมที่มีคุณธรรม ทำให้เกิดความเชื่อถือในสังคมและต่างประเทศ การใช้ทรัพยากรด้านอื่นๆ อย่างมีคุณค่า และการปกป้องสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ต้องสร้างความเข้มแข็งในสังคมทุกระดับและทุกพื้นที่ ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนและปรับปรุงระบบการประกันสังคม

สำหรับเป้าหมายหลักในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2544-2548) มีดังนี้

ประการแรก ให้ความสำคัญกับการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นอย่างยั่งยืนลงไปในระดับรากฐาน โดยตั้งเป้าหมายให้อัตราการเจริญเติบโต (GDP) ในปี พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ของปี พ.ศ. 2543 โดยในระยะ 5 ปีของแผน ได้ตั้งเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไว้เฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี

ประการที่สอง ดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง โดยระยะ 5 ปี จะต้องมีการดำเนินการปฏิรูปขนบหนในฐานะพื้นฐานสำคัญทางเศรษฐกิจ ปฏิรูปอุตสาหกรรมทุกสาขา พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปฏิรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ ยกย่องการประกันสังคม พัฒนาสังคมให้มีความมั่นคง พัฒนาคุณภาพของประชากรชาวจีนในด้านความมีอารยธรรมประชาธิปไตย และพัฒนาระบบกฎหมาย

3.2 มณฑลยูนนาน

3.2.1 โครงสร้างพื้นฐาน

1) ทางด้านกายภาพ ที่ตั้ง มณฑลยูนนานเป็นมณฑลหนึ่งของจีนตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ เป็นมณฑลชั้นในที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับ 2 มณฑล และ 2 เขตปกครองตนเอง (มีฐานะเทียบเท่ามณฑล) คือทิสเหนื : ติดต่อกับมณฑลเสฉวน ทิศตะวันออก: ติดต่อกับ

มณฑลกุ้ยโจวและเขตปกครองตนเองกวางสี ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ : ติดต่อกับเขตปกครองตนเองทิเบตมีพรมแดนติดต่อกับ 3 ประเทศ คือ ทิศตะวันตกเฉียงใต้ และทิศตะวันตก : ติดต่อกับพม่า (1,997 กิโลเมตร) ทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศใต้: ติดต่อกับเวียดนาม (1,353 กิโลเมตร) และ ลาว (710 กิโลเมตร) รวมระยะทางพรมแดนที่ติดต่อกับต่างประเทศ 4,061 กิโลเมตรหรือเท่ากับ 1 ใน 6 ของพรมแดนทางบกทั้งประเทศ ขนาดของมณฑลคิดเป็นร้อยละ 4.1 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศหรือเท่ากับ 394,000 ตารางกิโลเมตร (ใหญ่เป็นอันดับ 8 ของประเทศจีน) เป็นพื้นที่ป่าเขาประมาณร้อยละ 84 ที่สูงและหุบเขาประมาณร้อยละ 10 ที่เหลืออีกร้อยละ 6 เป็นพื้นที่ราบ

ภูมิประเทศ ยูนนานมีความกว้าง 864.8 กิโลเมตร และยาว 900 กิโลเมตร ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นที่ราบสูง และลาดต่ำลงมาทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ยประมาณ 2,000 เมตร มีความแตกต่างกันมาก คือ ที่อำเภอเต๋อเซิน เขตตี้ซิง มีความสูง 6,740 เมตร ขณะที่อำเภอเหอโจ้ว เขตหงเหอ มีความสูงต่ำสุดเท่ากับ 76.4 เมตร ส่วนที่นครคุนหมิงมีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,891 เมตร ยูนนานมีแม่น้ำไหลผ่านมากกว่า 600 สาย แต่แม่น้ำที่สำคัญมี 6 สายได้แก่ แม่น้ำอิระวดี จีนซาเจียง (เป็นแม่น้ำสาขาของแม่น้ำแยงซีเกียงตอนบน) นู่เจียง (ไหลลงสู่สหภาพพม่า) จูเจียง (ต้นน้ำของแม่น้ำจูเจียงในกวางโจว) หลานซาเจียง (หรือแม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศพม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม) และหงเหอ (ไหลลงสู่ประเทศเวียดนาม) โดยแม่น้ำ 2 สายหลังถือเป็นแม่น้ำนานาชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ มณฑลยูนนานเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีทั้งพันธุ์ไม้และสัตว์นานาชนิด จนกระทั่งได้รับสมญานามว่า “อาณาจักรแห่งพันธุ์ไม้” และ “อาณาจักรแห่งสัตว์” มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ และพลังงานความร้อนจากถ่านหิน รวมทั้งมีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวที่สำคัญ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก เหล็กและเหล็กกล้า ฟอสฟอรัส เป็นต้น

2) ทางด้านสังคม ประชากร ปี พ.ศ. 2543 มณฑลยูนนานมีประชากรจำนวน 42.4 ล้านคน มากเป็นลำดับที่ 14 ของประเทศ ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่หนาแน่นทางภาคตะวันออกของมณฑล เชื้อชาติ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวจีน(ฮั่น) และมีชนกลุ่มน้อยอีก 25 เผ่าชนชาติที่สำคัญได้แก่ อี้ ไป๋ ฮานี จ้วง ไท และ เมี้ยว เป็นต้น โดยยูนนานเป็นมณฑลที่มีจำนวนและประเภทของชนกลุ่มน้อยมากที่สุดของจีน (ทั่วประเทศ มี 55 เผ่า) โดยมีประชากรที่เป็นชนกลุ่มน้อยประมาณ 13 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 33 ของประชากรทั้งมณฑล ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (นิกายมหายาน) ลัทธิขงจื้อ และลัทธิเต๋า ภาษาที่ใช้ คือ ภาษาจีนกลางเป็นภาษาราชการ

3) ทางด้านการคมนาคม การสื่อสารและสาธารณูปโภค การคมนาคมทางน้ำ มีแม่น้ำหลานซาเจียง (แม่น้ำโขงในส่วนที่อยู่ในยูนนาน) เชื่อมต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งไหลผ่าน พม่า

ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันมีความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบน "Agreement on Commercial Navigation on Lancang-Mekong River" 4 ประเทศ โดยมีกฎระเบียบ การใช้แม่น้ำโขงร่วมกัน และมีอัตราภาษีการขนส่งสินค้าผ่านประเทศต่างๆ ที่ชัดเจนและแน่นอน สำหรับยูন্নานมีท่าเรือพาณิชย์ 4 แห่ง ชื่อเหมา เชียงรุ่ง เหมิ่งหาน และ กวนเหล่ย ซึ่งเป็นท่าเรือที่สำคัญที่สุดของยูন্নาน

การคมนาคมทางอากาศ ปัจจุบันสายการบิน Yunnan มี เครื่องบินแบบ Boeing 767-300, Boeing 737-300 และ 737-700 ที่ทำการบินในประเทศ 99 เส้นทาง และทำการบินระหว่างประเทศ 9 เส้นทาง และ 1 เส้นทางเชื่อมระหว่างภูมิภาค มีท่าอากาศยาน 9 แห่ง โดยมีท่าอากาศยานคุนหมิง และท่าอากาศยานสิบสองปันนา เป็นท่าอากาศยานนานาชาติ มีเส้นทางการบินเชื่อมโยง กรุงเทพฯ สิงคโปร์ กัวลาลัมเปอร์ ฮ่องกง เวียงจันทน์ เชียงใหม่ ฮ่องกง มาเก๊า และ โอซากา นอกจากนี้ยังมีท่าอากาศยานภายในประเทศ อีก 7 แห่ง คือ Mangshi, Simao, Zhaotong, Baoshan, Dali, Lijiang และ Diqing โดยมีอุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร และอุปกรณ์นำร่องระดับสูง สามารถรองรับเศรษฐกิจและนักท่องเที่ยวที่กำลังขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะการขยายสนามบินคุนหมิง ให้สามารถรองรับผู้โดยสารได้ถึง 10 ล้านคนต่อปี

การคมนาคมทางบกมีทางรถไฟ เป็นระบบการขนส่งที่มีบทบาทมากของมณฑลยูন্নาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีเส้นทางรถไฟสายหลักคือ คุนหมิง-เฉิงตู คุนหมิง-เหอโข่ว และคุนหมิง-หนานหนิง และทางรถไฟสายอื่นๆ คือ กวางตุ้ง-ซุซง กวางตุ้ง-ต้าลี่ และคุนหมิง-หฺยู่ตี้ และทางรถไฟสายล่าสุดคือ เนยจิง-คุนหมิง ซึ่งผ่านเมืองสำคัญ เช่น เสฉวน กุ้ยโจว และยูন্নานในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 10 ยูন্নาน มีความต้องการส่งเสริมการค้ากับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจะทำการก่อสร้างทางรถไฟเชื่อม โยงกับเวียดนามและพม่า ส่วนการคมนาคมทางถนน มีทางด่วนคุนหมิงและต้าลี่ เป็นเส้นศูนย์การคมนาคมทางบกสายหลักในระบบการขนส่งของยูন্নาน โดยมีทางด้านสาย ยูন্নาน-กุ้ยโจว ยูन्नาน-กวางสี ยูन्नาน-เสฉวน และยูन्नาน-ชิเบต ซึ่งเชื่อมต่อกับมณฑลที่ติดต่อกัน นอกจากนี้ยังมีเส้นทาง 3 เส้นทางจากยูन्नาน-พม่า-ไทย ยูन्नาน-ลาว-ไทย และยูन्नาน-เวียดนาม ในแผน 5 ปี ฉบับที่ 10 ยูन्नานจะลงทุน 3.7 พันล้านหยวนในการก่อสร้างทางด่วนเพิ่มเติม เป็นเงินลงทุนอันดับ 5 ของการก่อสร้างทางด่วนในจีน

ระบบสื่อสารโทรคมนาคม การติดต่อสื่อสารบริการมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เครือข่ายการไปรษณีย์ มีระบบการคัดแยกจดหมายและพัสดุอัตโนมัติ มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้อย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล 800 เมกกะเฮิร์ต และ 900 เมกกะเฮิร์ต ให้บริการ มีผู้ใช้บริการเกือบ 3 ล้านเลขหมาย ในด้านการให้บริการอินเทอร์เน็ต มีการนำระบบ Fibre-

Optic, digital microwave, broadband and multimedia satellite communications network มาใช้ในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ไฟฟ้า เนื่องจากยูนนานมีแหล่งถ่านหินขนาดใหญ่ จึงมีการนำถ่านหินมาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้ามาก อีกทั้ง ยังมีการก่อสร้างสถานีไฟฟ้าพลังน้ำ จากเขื่อนซีหลงป้า เขื่อนหยี่หลี่เหอ เขื่อนหลู่ปู้เก้อ เขื่อนม่านวาน เนื่องจากในมณฑลยูนนานมีแม่น้ำขนาดใหญ่ 6 สาย คือ แม่น้ำทรายคำ (จินซาเจียง) แม่น้ำโขง (หลานซาเจียง) แม่น้ำคง (นู่เจียง) แม่น้ำแดง (หงเหอ) แม่น้ำหนานผานเจียง และแม่น้ำอิระวดี นอกจากนี้ยังมีลำธารน้อยใหญ่ประมาณ 600 สาย ยูนนาน ในปี 2543 ยูนนานสามารถผลิตไฟฟ้าพลังน้ำได้ถึง 11.2 พันล้านกิโลวัตต์ มากเป็นอันดับสองของจีน ซึ่งในเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2544-2548) ยูนนานจะผลิตไฟฟ้าพลังน้ำได้ถึงปีละ 58 ล้านกิโลวัตต์ (ร้อยละ 17 ของจีนทั้งประเทศ) นอกจากนั้นยังมีโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงนิวเคลียร์สถานีสองไฟคุนหมิง ฉาวฟู่คุนหมิง ซึ่งยูนนานจะผลิตไฟฟ้าเพื่อส่งไปยังทิศตะวันออกที่มีปัญหาไฟไม่พอใช้

4) ทางด้านการปกครอง เมืองหลวง คือ คุนหมิง (Kunming) มีพื้นที่รวม 15,561 ตารางกิโลเมตร ประชากรจำนวน 5.8 ล้านคน สำหรับเมืองสำคัญด้านธุรกิจ ได้แก่ คุนหมิง (Kunming) ซึ่งเป็นเมืองหลวง และมีการค้ามากที่สุด อวีซี (Yuxi) เป็นเมืองธุรกิจการค้าที่สำคัญ ชวีจิ่ง (Qujing) เป็นเมืองการค้า และมีทางรถไฟเชื่อมต่อเส้นทางระหว่างนครคุนหมิง - เมืองชวีจิ่ง เป็นทางรถไฟด้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถใช้เดินทางไปนครกุ้ยหยาง มณฑลกุ้ยโจวได้ ฉู่โสยง (Chuxiong): เป็นเมืองการค้า และมีทางรถไฟเชื่อมต่อ เส้นทางระหว่างนครคุนหมิง - เมืองกว้างทง เขตฉู่โสยง ซึ่งสามารถใช้เดินทางขึ้นเหนือต่อไปยังนครเฉิงตู มณฑลเสฉวนได้

ยูนนานแบ่งเขตการปกครองเป็น 17 ภาค/เมือง ได้แก่ 7 เขต (Prefectures) เขตปกครองของชนกลุ่มน้อย 8 เขต (Minority Autonomous Prefectures) และเมืองที่ขึ้นตรงต่อมณฑล 2 เมือง (Provincial Administered Cities) โดยมีคุนหมิงเป็นเมืองหลวงของมณฑล จากจำนวน 17 เขต/เมืองข้างต้น แบ่งหน่วยการปกครองระดับรองลงมาเป็น 127 อำเภอ/เมือง ซึ่งในจำนวนนี้แยกเป็นเมืองที่ขึ้นตรงต่อเขต (Prefecturally Administered Municipality) 13 เมือง อำเภอ (County) 81 อำเภอ อำเภอที่ปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous County) 29 อำเภอ และเขตที่ขึ้นตรงต่อนครคุนหมิง 4 เขต

3.2.2 โครงสร้างทางเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน

ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศตามราคาตลาดของยูนนาน ปี พ.ศ. 2538 จำนวน 120.7 พันล้านหยวน (ตารางที่ 11) รายได้เฉลี่ยต่อหัวเฉลี่ยของคนในเมืองในปี พ.ศ. 2538 จำนวน 3,684 หยวน ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อหัว ของคนในชนบทจำนวน 1,011 หยวน อัตราเงินเฟ้อในปี พ.ศ. 2538

เท่ากับร้อยละ 18.1 (ตารางที่ 13) ตลาดส่งออกสำคัญของมณฑลยูนนาน ปี พ.ศ. 2538 ได้แก่ ชองกง พม่า และญี่ปุ่น คิดเป็นร้อยละ 30.8, 29.5 และ 10.1 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ 14) ส่วนตลาดนำเข้าสำคัญในปี พ.ศ. 2538 ได้แก่ สหรัฐอเมริกา พม่า และชองกง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.0, 12.4 และ 10.7 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ 15) และมีมูลค่าการค้ากับไทยจำนวน 29.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จำแนกเป็นการส่งออกมาไทยจำนวน 29.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าจากไทย จำนวน 0.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้เปรียบดุลการค้ากับไทย จำนวน 28.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ตารางที่ 16) ส่วนการลงทุนของต่างชาติในมณฑลยูนนาน ปี พ.ศ. 2527-2538 มีชองกง มาเก๊าและไต้หวัน ลงทุนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.0, 14.3 และ 13.3 ของมูลค่าการลงทุนของต่างชาติ ทั้งหมด (ตารางที่ 17)

3.2.3 โครงสร้างของระบบการเงินการธนาคาร ประกอบด้วย

1) ธนาคารประชาชนจีน (People's Bank of China : PBC) ทำหน้าที่เป็นธนาคารกลาง มีการบริหารงานอย่างอิสระ สำหรับการดำเนินงานด้านการธนาคารพาณิชย์ และการพัฒนาให้ธนาคารเฉพาะด้าน (Specialization Banks) และธนาคารเชิงนโยบาย (State Policy Banks) เป็นผู้ดำเนินงาน มีการเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานของธนาคารเฉพาะด้าน ให้เป็นธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ ปรับปรุง และออกกฎหมายด้านการเงิน และธุรกิจเพื่อรองรับการดำเนินงานพัฒนาวิธีการกำกับดูแล และวางระบบการตรวจสอบสถาบันการเงิน พัฒนาระบบการชำระเงิน และที่สำคัญที่สุดคืออนุญาตให้มีการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นๆขึ้น การดำเนินนโยบายการเงิน มีการดำเนินมาตรการการเงินทางอ้อม เช่น การกำหนดอัตราเงินสดสำรอง การให้กู้ยืมของธนาคารกลาง และการซื้อขายหลักทรัพย์ ตลาดทุน มีการจัดตั้งกรรมการควบคุมหลักทรัพย์ พัฒนาระบบการการเงินประเภทต่างๆ จัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ และตลาดรองเพื่อซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเข้ามาดำเนินการอย่างมีขอบเขตจำกัด คือ ไม่สามารถทำธุรกรรมเงินหยวนได้ ยกเว้นธนาคารพาณิชย์ต่างชาติ จำนวน 8 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจผู้ตง นครเซี่ยงไฮ้ ปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลจีนประกาศให้ นครคุนหมิงเป็นเมืองเปิดชายแดน เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ และยกระดับการพัฒนาให้สอดคล้องกับเขตชายฝั่ง และในเดือนสิงหาคม 2538 ธนาคารประชาชนจีน ได้ประกาศให้นครคุนหมิงเป็นเมืองเสรีทางการเงิน อนุญาตให้สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมาเปิดดำเนินการได้ แต่มีเพียงธนาคารพาณิชย์ไทยเท่านั้นที่สนใจ และเปิดดำเนินการเป็นสาขาแรกที่นครคุนหมิง

2) ระบบธนาคารของมณฑลยูนนานเป็นระบบที่ไม่ซับซ้อน และยังมีการพัฒนาไม่มาก เมื่อเปรียบเทียบกับระบบธนาคารของมณฑลชายฝั่งทะเล เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษที่เมืองเซินเจิ้น มณฑลกวางตุ้ง โดยระบบการเงินการธนาคารของมณฑลยูนนานมีสถาบันการเงินต่างๆดังนี้

- ธนาคารของรัฐ ประกอบด้วย (ก) ธนาคารประชาชนจีนสาขามณฑลยูนนาน ทำหน้าที่เป็นธนาคารกลางประจำมณฑล และมีสาขาในระดับอำเภอและซานเมืองต่างๆ (ข) ธนาคารนโยบายของรัฐ (State Policy Bank) มี 1 แห่งคือ ธนาคารเพื่อการพัฒนาเกษตรกรรม (Agricultural Development Bank) สาขามณฑลยูนนาน ทำหน้าที่หลักด้านการระดมเงินทุน เพื่อให้สินเชื่อด้านการเกษตรตามนโยบายของรัฐ และเพื่อพัฒนาการเกษตร และเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ยากจน (ค) ธนาคารพาณิชย์ของรัฐ (State Commercial Banks) มีสาขาย่อยและสำนักงานในเขตซานเมืองด้วย เปิดดำเนินกิจการครบ 4 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมแห่งประเทศ จีน (Industrial and Commercial Bank of China) สาขามณฑลยูนนาน ทำหน้าที่ให้บริการการเงินแก่ผู้ประกอบการในมณฑล ประเภทที่ 2 ธนาคารเพื่อการเกษตรแห่งประเทศจีน (Agricultural Bank of China) สาขามณฑลยูนนาน ทำหน้าที่ เป็นแหล่งสินเชื่อแก่ภาคเกษตรกรรม ประเภทที่ 3 ธนาคารเพื่อการก่อสร้างแห่งประเทศจีน (People's Construction Bank of China) สาขามณฑลยูนนาน ทำหน้าที่จัดสรรและดูแลงบประมาณแผ่นดินที่ใช้สำหรับการก่อสร้างต่างๆ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกระยะยาวสำหรับโครงการด้วย ประเภทที่ 4 ธนาคารแห่งประเทศจีน (Bank of China) สาขามณฑลยูนนาน ทำหน้าที่ด้านการดำเนินธุรกิจเงินตราต่างประเทศ และเป็นแกนนำในการระดมเงินทุนจากต่างประเทศ

- ธนาคารพาณิชย์ระดับประเทศ (Nationwide Commercial Banks) เป็นสาขาของธนาคารเพื่อการสื่อสาร (Bank of Communication) มีสาขาย่อยและสำนักงานในเขตซานเมืองด้วย ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกระยะสั้นแก่ภาคพาณิชย์กรรม ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ มีเพียงสาขาเดียวคือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขามณฑลยูนนาน เพื่อขยายเครือข่ายสนับสนุนโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจของ 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า ลาว และจีนตอนใต้ และสนับสนุนการลงทุนของนักธุรกิจ ไทยและจีนในมณฑลยูนนาน สามารถประกอบธุรกิจเป็นเงินตราต่างประเทศเท่านั้น มีขอบเขตการดำเนินธุรกิจที่สำคัญ คือ การรับฝาก ให้กู้ยืม โอนเงิน ซื้อมัดตัว ซื้อมาเงินตราต่างประเทศ ชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศ และธุรกิจอื่นๆที่ได้รับอนุญาต ในกรณีสำนักงานตัวแทนพาณิชย์ของไทย ประกอบด้วยสำนักงานตัวแทนนครคุนหมิงของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) โดยมีขอบเขตการให้บริการด้านการเป็นที่ปรึกษาการประสานงานกับลูกค้า การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

- สถาบันการเงินอื่นๆ ประกอบด้วย (1) International Trust Investment of Company Yunnan Province (2) Trust Investment Company of Kunming (3) Urban Credit Cooperative (4) Rural Credit Cooperative (5) Insurance Companies

โครงสร้างระบบสถาบันการเงินของยูนิคานในปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ธนาคารพาณิชย์ และ องค์กรที่ประกอบธุรกิจทางการเงินอื่นๆ เช่น บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทประกันภัย เป็นต้น

ในระบบการเงินการธนาคารของมณฑลยูนิคานทั้งหมด พบว่า สาขาธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมแห่งประเทศจีน และสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรแห่งประเทศจีน มีบทบาทมากที่สุดทั้งด้านการระดมเงินออม และการให้สินเชื่อ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปริมาณธุรกรรมเงินตราต่างประเทศในมณฑลยังมีปริมาณน้อย ระบบการชำระเงินของจีนอยู่ระหว่างการพัฒนา

3.2.4 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลยูนิคาน(วิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์, 2545)

เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของมณฑลยูนิคาน ตามมติของการประชุมผู้แทนสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งมณฑลยูนิคาน ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2544 คือเป็นมณฑลที่มีความแข็งแกร่งด้านเศรษฐกิจสีเขียว เป็นมณฑลที่มีความยิ่งใหญ่ด้านวัฒนธรรมประชาชาติ เป็นมณฑลเมืองหน้าต่างของภาคตะวันตกของจีนที่เปิดสู่ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชีย โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจประชาชาติและสังคมแห่งมณฑลยูนิคาน ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2544-2548) ตามมติของการประชุมคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งมณฑลยูนิคาน สมัยที่ 6 ครั้งที่ 11 และจากรายงานของรัฐบาลมณฑลยูนิคานต่อที่ประชุมใหญ่สภาผู้แทนประชาชนแห่งมณฑลยูนิคาน สมัยที่ 9 เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาไว้ดังนี้

ชักชวนให้ต่างชาติเข้ามาลงทุน โดย (ก) ผ่อนปรนเงื่อนไข ข้อจำกัด และลดขั้นตอนการอนุญาต ให้สิทธิพิเศษ และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (ข) เปิดกว้างการลงทุนในหลายรูปแบบ เช่น M&A, BOT, TOT (ค) ดึงดูดทุนต่างชาติ เทคโนโลยี สินค้า Brand name และ know how ในการบริหารจัดการ (ง) ดึงดูดบริษัทและสถาบันการเงินข้ามชาติ (จ) แสวงหาแหล่งเงินกู้จากองค์การระหว่างประเทศ (ฉ) ส่งเสริมทุนต่างชาติเข้าถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะ โครงการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอุตสาหกรรม สินค้ายุทธศาสตร์และการพัฒนาเทคโนโลยี (ช) เร่งเปิดขยายภาคบริการด้านการเงิน การสื่อสาร การท่องเที่ยวการค้า การศึกษา สำหรับนักลงทุนต่างชาติ

ผลักดันโครงการและความร่วมมือในต่างประเทศ โดย (ก) ดึงดูดผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ด้านการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งนักธุรกิจและนักวิทยาศาสตร์ให้เข้ามาทำงานในมณฑล (ข) ส่งเสริมรัฐวิสาหกิจที่มีศักยภาพออกไประดมทุนทั้งจากตลาดทุนภายในและต่างประเทศ (ค) ขยายโครงการความร่วมมือของเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระหว่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น (ง) ผลักดันให้โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจภูมิภาคแม่น้ำหลานซางให้บรรลุเป้าหมาย (จ) ส่งเสริมความร่วมมือกับทกมณฑล หนึ่งในมหานคร ของพื้นที่ภาคตะวันตกของจีน โดยให้มณฑลยูนิคานเป็นเมืองหน้าด่านสู่ต่างประเทศ

ด้านนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ดำเนินการ โดยไม่จำกัดการดำเนินธุรกิจของต่างชาติใน 5 ประการ ได้แก่ (ก) ไม่จำกัดภาคและสาขาธุรกิจ (เว้นแต่ที่รัฐบาลกลางกำหนดไว้ชัดเจนว่าเป็นภาคและสาขาธุรกิจต้องห้ามสำหรับนักลงทุนต่างชาติ) (ข) ไม่จำกัดเงื่อนไข สถานที่ และอัตราส่วนการถือครองหุ้นของคนต่างชาติในการจัดตั้งบริษัททุนต่างชาติ (ค) ไม่จำกัดขอบเขตวัตถุประสงค์การประกอบกิจการของบริษัททุนต่างชาติภายหลังที่ได้ดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ยื่นขออนุมัติแล้ว (ง) ไม่จำกัดรูปแบบการลงทุน (จ) ไม่จำกัดอัตราส่วนของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในประเทศกับส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมพิเศษในการดำเนินกิจการของต่างชาติใน 6 ประเภท ได้แก่ (ก) โครงสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (ข) การพัฒนาเกษตรกรรมและทรัพยากรด้านชีวภาพ (ค) การสำรวจพัฒนาทรัพยากรแร่ธาตุ (ง) การบุกเบิกพัฒนาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว (จ) การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีใหม่และขั้นสูง (ฉ) อุตสาหกรรมด้านคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และยกเลิกข้อจำกัดและกฎระเบียบต่างๆที่ไม่เอื้อต่อการลงทุน ได้แก่ (ก) ยกเลิกกฎระเบียบที่ออกโดยรัฐบาลมณฑล 95 ฉบับ (ข) ยกเลิกข้อกำหนดที่ออกโดยรัฐบาลมณฑล 12 ฉบับ (ค) ยกเลิกข้อกำหนดที่ออกโดยหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลมณฑล 603 ฉบับ

สำหรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติของรัฐบาลประชาชนกุนหมิง ได้แก่ การไม่จำกัดการดำเนินธุรกิจของต่างชาติใน 5 ประเภทเพื่อส่งเสริมนโยบายบุกเบิกพัฒนาพื้นที่ตะวันตกของจีน ได้แก่ (ก) ไม่จำกัดภาคและสาขาธุรกิจ (ข) ไม่จำกัดเงื่อนไขการจัดตั้งบริษัท (ค) ไม่จำกัดรูปแบบการลงทุน (ง) ไม่จำกัดอัตราส่วนผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในประเทศกับส่งออกไปยังต่างประเทศ (จ) ไม่จำกัดการว่าจ้างบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ รวมถึงให้การส่งเสริมใน 5 ด้านเพื่อลดต้นทุนแก่นักลงทุนต่างชาติ ได้แก่ (ก) นโยบายสิทธิพิเศษในการใช้ที่ดิน (ข) นโยบายส่งเสริมเป็นพิเศษ (ค) นโยบายสนับสนุนสินเชื่อ (ง) นโยบายดูแลเป็นพิเศษ (จ) นโยบายสิทธิพิเศษทางด้านภาษี และให้บริการใน 5 ด้านเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ได้แก่ (ก) ศูนย์บริการ One-stop Services (ข) ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย (ค) ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร (ง) บริการของเจ้าหน้าที่ต้องโปร่งใส การตรวจสอบต้องประกาศสาระชัดเจนและกำหนดเวลาล่วงหน้าที่แน่นอน (จ) เพิ่มประสิทธิภาพงานบริการประจำวันของเจ้าหน้าที่

ทั้งนี้ ทางกรมณฑลยูนนานได้ปรับปรุงและยกเลิกกฎ ระเบียบเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก ได้แก่ (ก) ปรับปรุงข้อกำหนดที่ออกโดยรัฐบาลกุนหมิง 104 ฉบับ (ข) ยกเลิกข้อกำหนดที่ออกโดยรัฐบาลกุนหมิง 56 ฉบับ (ค) ยกเลิกระเบียบการเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ 53 ฉบับ